

Aleg. 41

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie założenia szkoły sadowniczej we wschodniej części kraju.

W y s o k i S e j m i e !

Południowo-wschodnia część kraju, obejmująca cztery powiaty: borszczowski zaleszczycki, śniatyński i kossowski, słynna z urodzajnej gleby a ciesząca się nader łagodnym klimatem, nadaje się wielce do hodowli szlachetnych gatunków drzew owocowych i to nie tylko ziarnowych i pestkowych, ale także winnej latorośli. Próby prowadzone w tym kierunku zwłaszcza w zaleszczyckiem dały pomyślne wyniki i zachęciły tu i owdzie do naśladowania tak, że już dziś Zaleszczyki i najbliższa okolica produkuje nawet morele na eksport.

Okoliczność ta zwróciła uwagę Wydziału krajowego, który też zasięgnął w tym kierunku bliższych informacji u komitetu Towarzystwa gospodarskiego i Oddziałów powiatowych i doszedł do przekonania, że założenie w tej części kraju szkoły sadowniczej byłoby wielce wskazaniem.

Szkoła bowiem taka o kierunku czysto praktycznym, rekrutująca uczniów z pośród dzieci włościańskich obznajamając ich w ciągu dwuletniego kursu z hodowlą drzew i krzewów owocowych z przechowywaniem i zużytkowaniem owoców, a więc z suszeniem, wyrobem powideł i win owocowych, przyczyniłaby się wielce do podniesienia sadownictwa, mającego tam przy racjonalnym kierunku wszelkie warunki powodzenia.

Przyjmując nadto starszych w charakterze uczniów dochodzących i urządzając popularne kursa sadownicze, szkoła taka rozbudziłaby i w teraźniejszej generacji zamiłowanie do tej gałęzi produkcji rolnej i nauczyłaby w sposób praktyczny umiejętniejszego pielęgnowania drzew owocowych i racjonalnego obchodzenia się z niemi.

Hodując wreszcie na założonych w tym celu szkółkach szlachetne gatunki i odstępując je po cenach kosztu, a nawet w razie potrzeby bezpłatnie, stałaby się rozsądnikiem dla powstających ogrodów owocowych między ludnością włościańską, a tem samem przyczyniłaby się w części do stworzenia nowego źródła dochodów w tamtych okolicach.

Co do wyboru miejscowości, w którejby szkoła taka powstać miała, to na podstawie relacji Wydziałów powiatowych i opierając się na wyniku dotychczasowych przedwstępnych badań Wydział krajowy jest zdania, że najodpowiedniejszą po temu miejscowością byłyby Zaleszczyki lub najbliższa okolica. Przemawia za tem najpierw położenie, ze wszech miar się do tego nadające, a powtóre wysokość ofiar,

do jakich są gotowe reprezentacya powiatu, zwierzchność gminy i właściciel obszaru dworskiego. Jednakowoż na podstawie tych badań, które miały tylko charakter więcej informacyjny, nie mógłby jeszcze Wydział krajowy wystąpić z pozytywnym wnioskiem i dla tego mniema, że należałoby jeszcze przeprowadzić szczegółowe dochodzenia tak co do miejscowości, w którejby szkoła miała powstać, jak nie mniej co do rozmiarów potrzebnych dla niej gruntów, słowem poczynić te wszystkie przedwstępne czynności, które z natury rzeczy poprzedzać muszą dalszą akcyę w tym kierunku.

Z tego też powodu uprasza Wydział krajowy we wniosku, zamykającym niniejsze przedstawienie, najpierw o uznanie potrzeby założenia takiej szkoły a następnie o upoważnienie do przeprowadzenia czynności przygotowawczych; raczy przeto

Wysoki Sejm uchwalić:

Sejm uznając potrzebę założenia szkoły sadowniczej w południowo-wschodniej części kraju poleca Wydziałowi krajowemu, aby zbadał dokładnie, w której miejscowości szkoła taka powstaćby mogła i wyniki tych badań wraz z projektem statutu organizacyjnego, obliczeniem kosztów założenia i rocznego utrzymania tej szkoły przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej.

**Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.**

We Lwowie dnia 19. grudnia 1896.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Spawozdawca:
Edward Jędrzejowicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.